

Marineterrein

An aerial photograph of a waterfront campus area. The scene is dominated by a canal or river that runs through the center. On the left side of the canal, there is a marina with numerous small boats docked. A large, multi-story building with a flat roof is situated on the left bank. The right bank features several other buildings, a large green sports field with a blue track, and a parking lot. The background shows a dense urban area with various buildings and a railway line. The overall atmosphere is bright and clear, suggesting a sunny day.

Secretarissendag 2025 - 30 oktober 2025

MARINETERREIN AMSTERDAM

POORT NAAR DE TOEKOMST

Gemeente
Amsterdam

Bijlage bij de Projectnota
Marineterrein die op
9 november 2023 is
vastgesteld door de
gemeenteraad.

NOTA VAN UITGANGSPUNTEN
15 september 2022

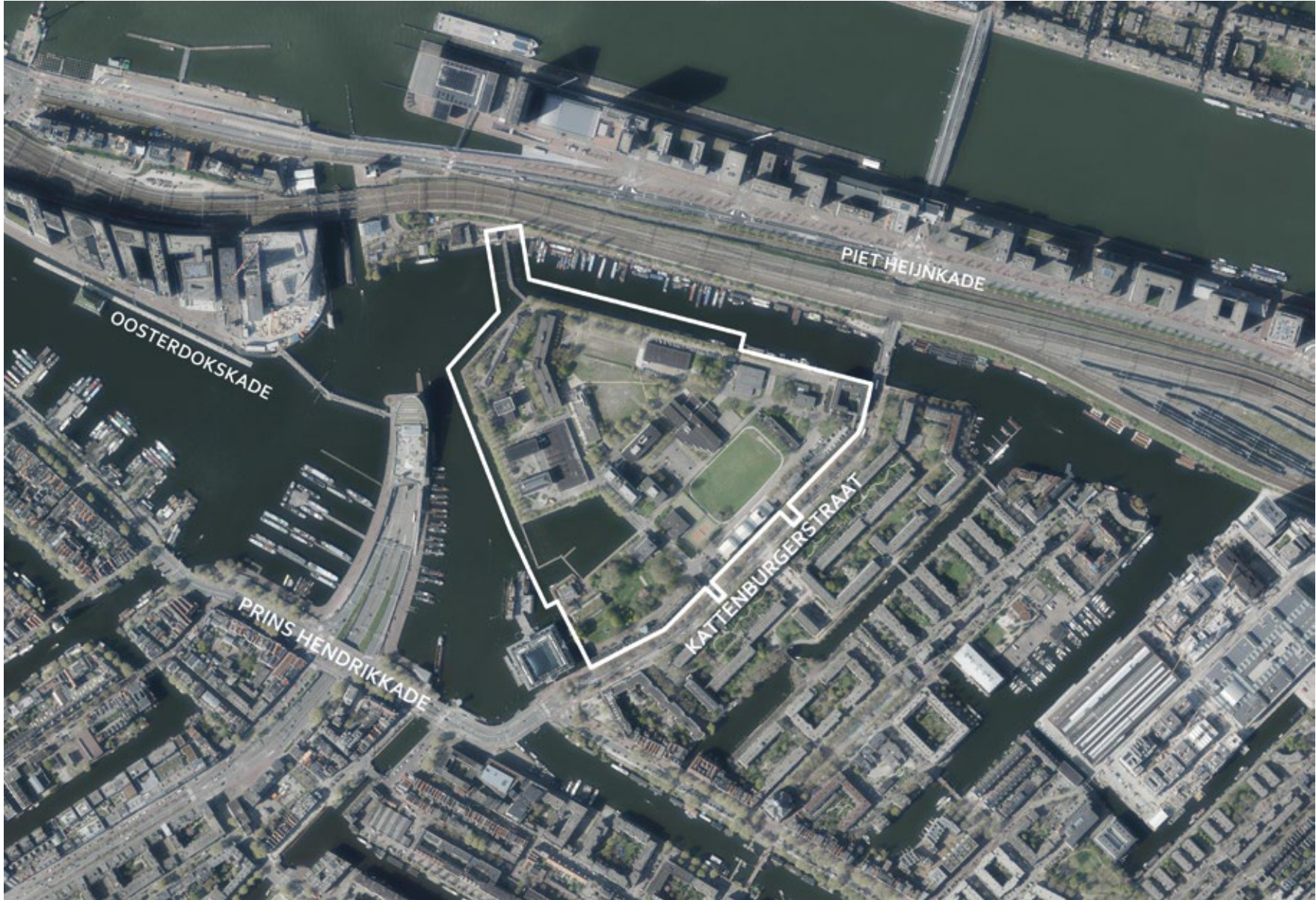
Projectnota Marineterrein

9 november 2023

Marineterrein in Amsterdam

Plangebied

Bestaande situatie en terreinafscheiding Defensie

Wie gaat waarover

- Defensie: eigenaar/gebruiker terrein en straks nieuwe kazerne
- RvB: verkoop terrein en opstallen, realisatie kazerne
- Voets+TEPP: beheer en exploitatie opengestelde deel terrein en gebouwen (tijdelijke ontwikkeling) i.o.v. Rijk
- Gemeente: opstellen van en participatie over planvormingsproducten, mogelijk aankopende partij, vaststellen omgevingsplan

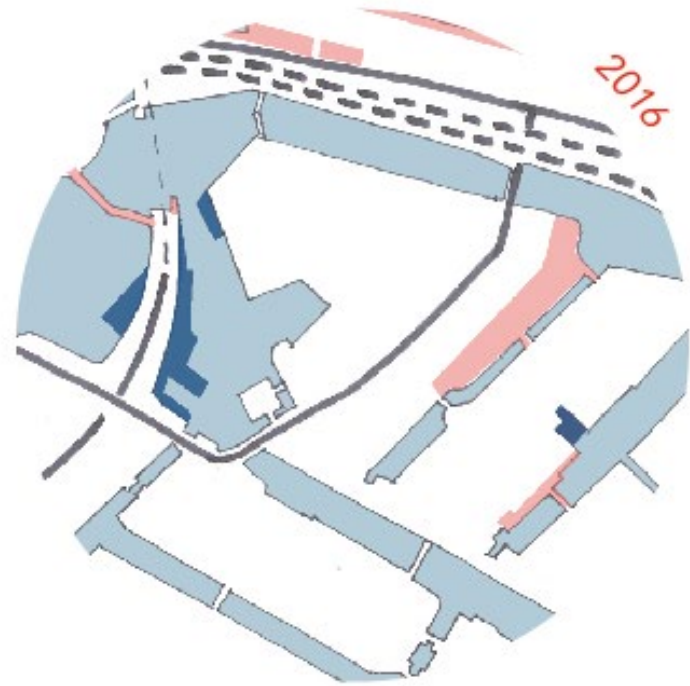
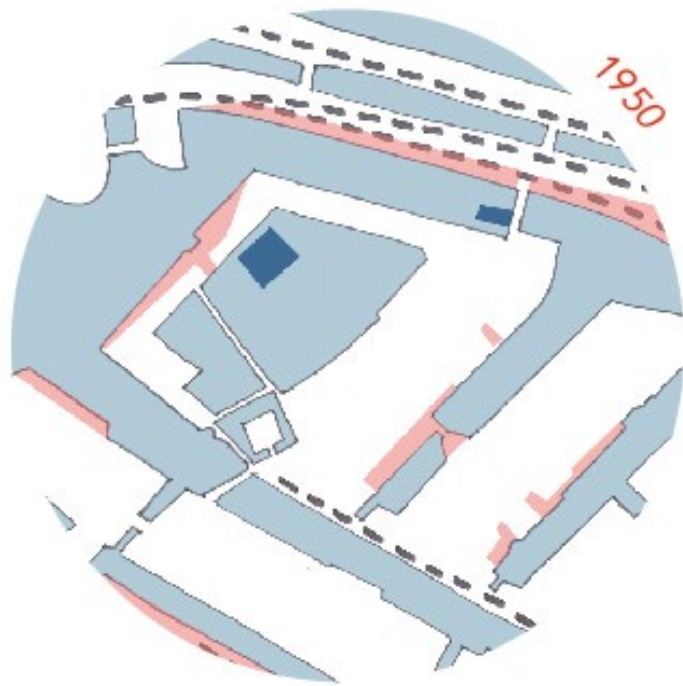
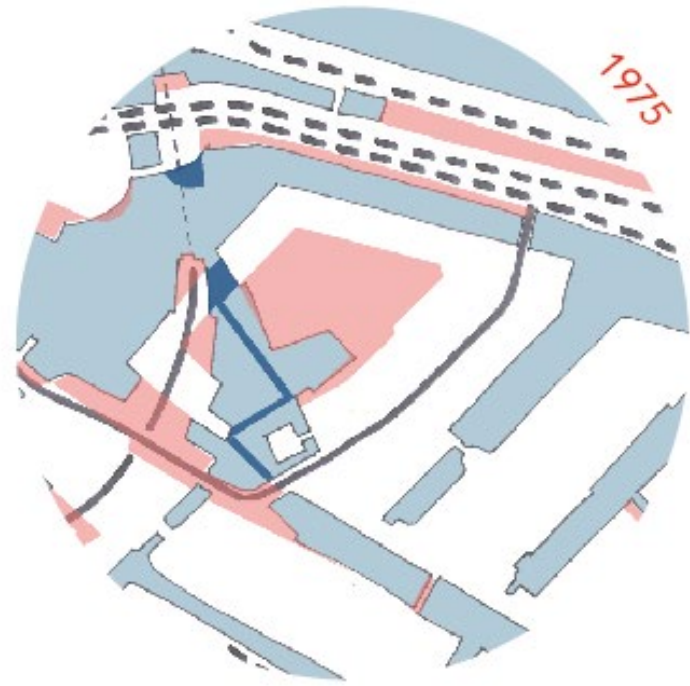
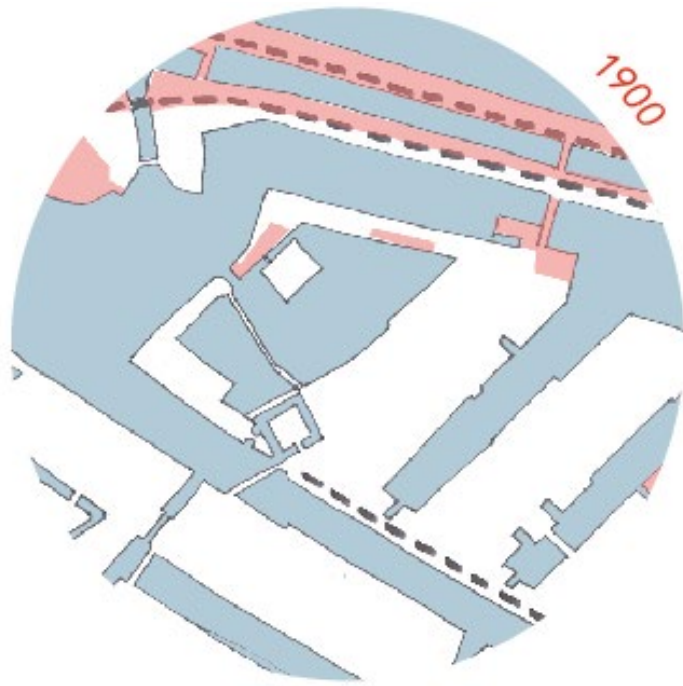
Ambitie

Het Marineterrein wordt ontwikkeld tot een toonaangevend innovatiedistrict, waar:

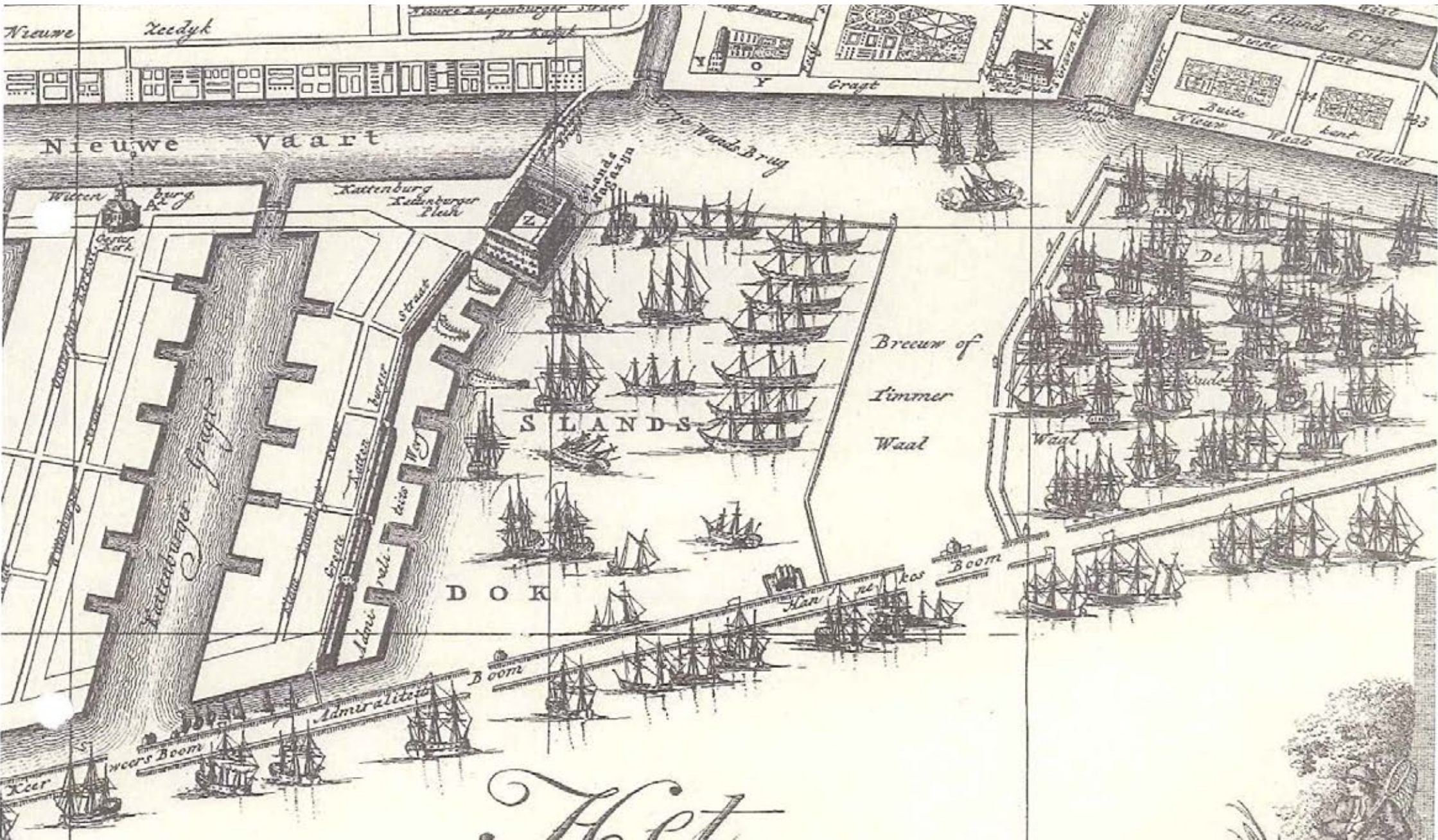
- Werken, wonen, leren en experimenteren hand in hand gaan
- Talent zich kan ontwikkelen
- Vernieuwende oplossingen voor stedelijke vraagstukken worden bedacht, getest en toegepast
- De toekomst voortbordurt op de geschiedenis
- Sporten en bewegen, recreëren en kunst en cultuur belangrijke omgevingskwaliteiten zijn
- De unieke bestaande kwaliteiten en ligging van het gebied bij de transformatie optimaal worden benut

Aanpak

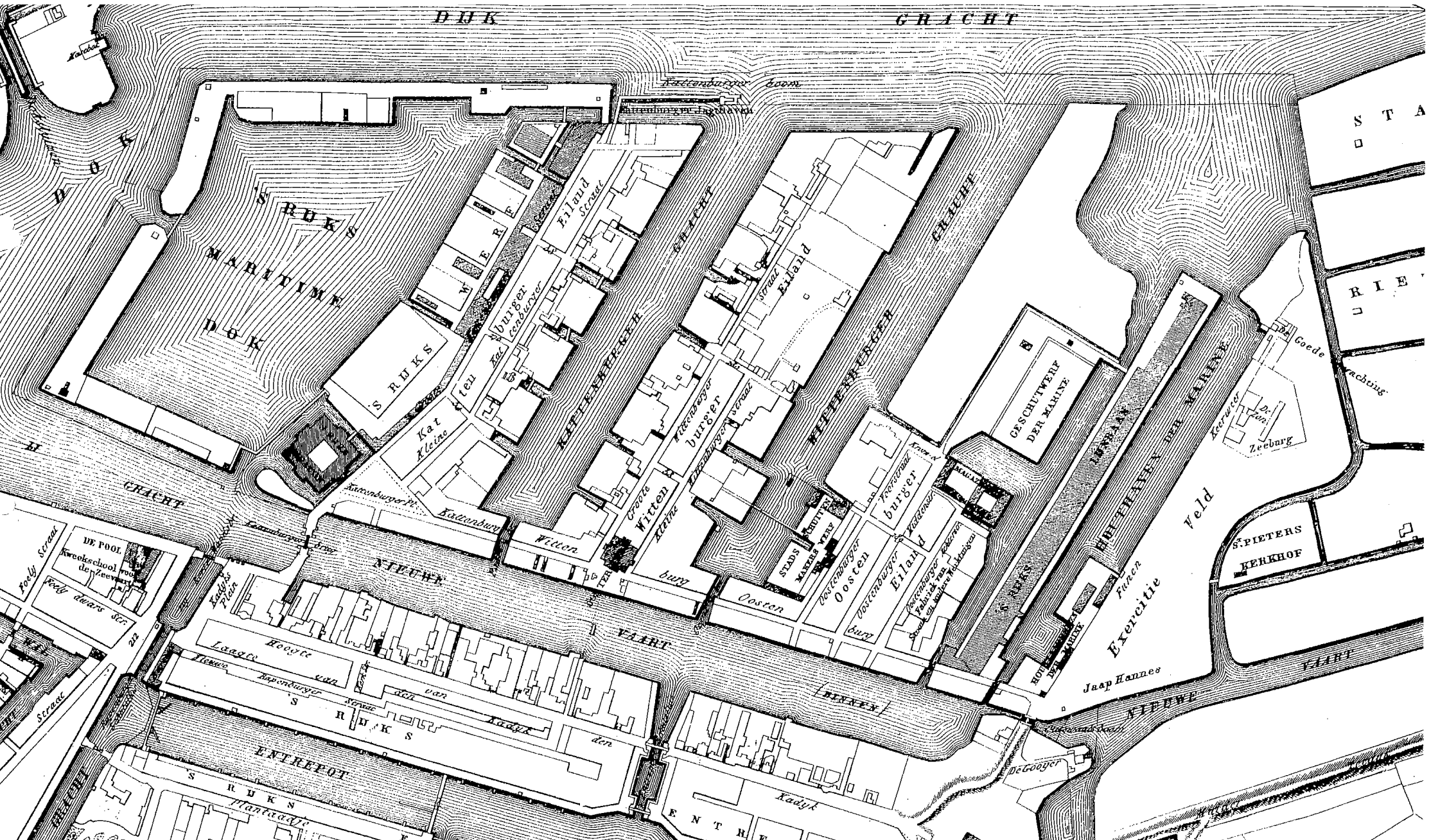
- Ontwikkelingsstrategie = geleide adaptieve ontwikkeling
 - o Fasegewijs binnen kaders NvU
 - o Leren van elke stap, bijsturen waar nodig
 - o Minimaal 3 fases: huidig (tijdelijk), start fysiek (kazerne en 1e stap), rest
- Blijvende sturing op programma en ruimtelijke/architectonische kwaliteit voor maatschappelijke en economische meewaarde
- Blijvende participatie en stimuleren gevoel van eigenaarschap

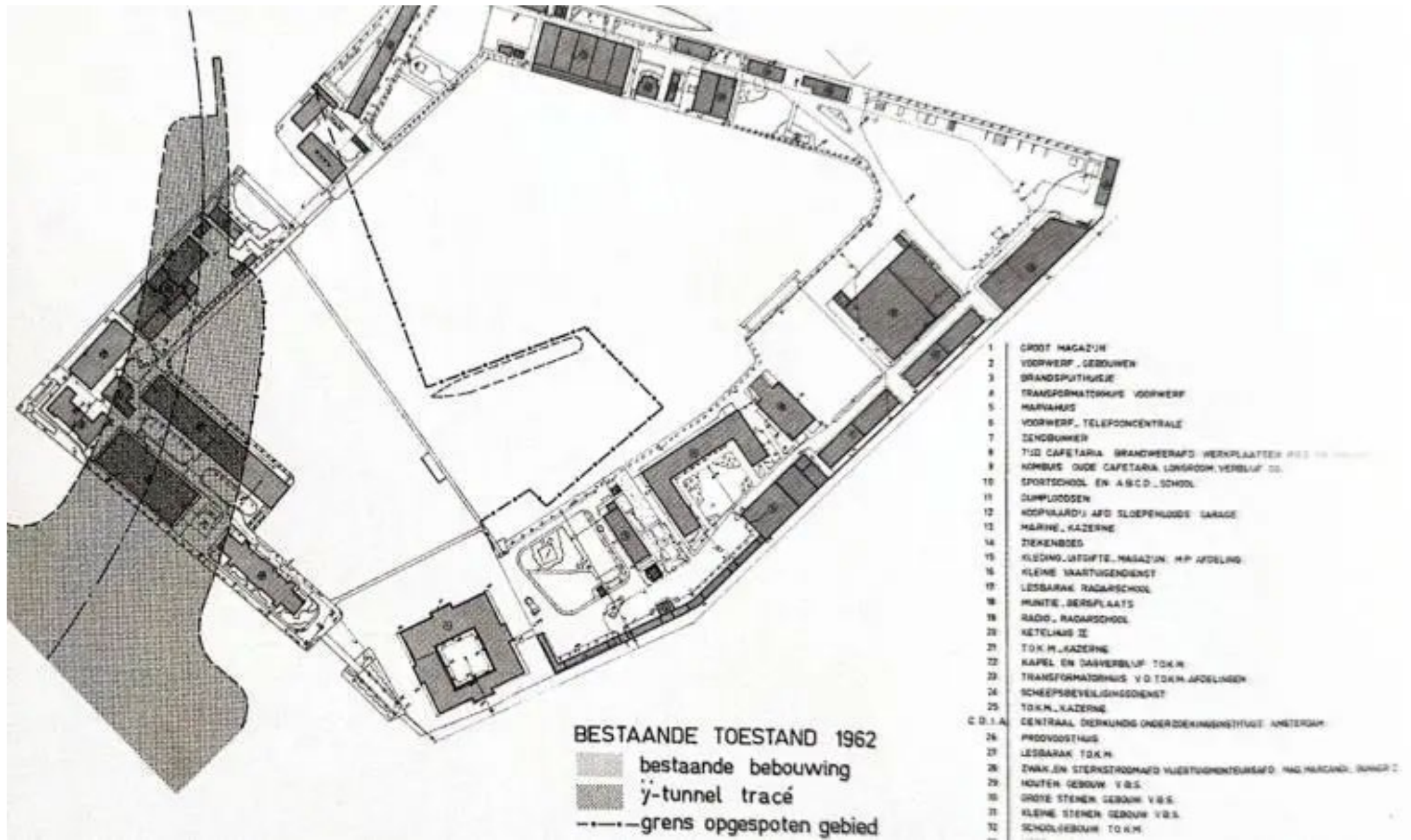
Admiraliteit in de 17de eeuw

Marine doks in de 19de eeuw

Tracé van IJ-tunnel over westelijk deel van Marine dok

Waterbassin met vlonders

Marinepaleis

PLAN VOOR WOONHUIZEN OP DE MARINEWERF TE AMSTERDAM.

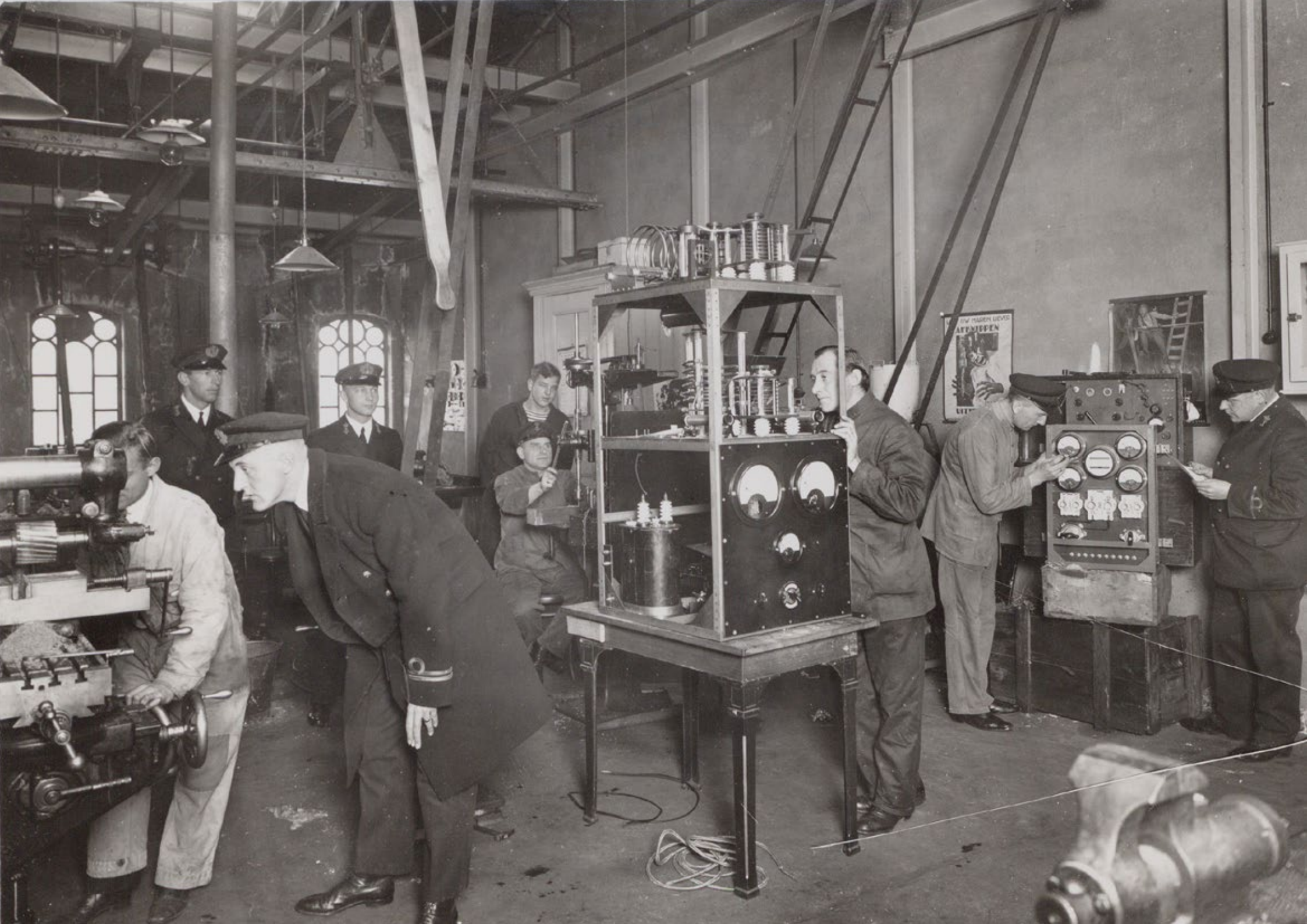
De architectuur van het Marinepaleis te Amsterdam.

20e eeuw, geen plek meer voor het Marinepaleis

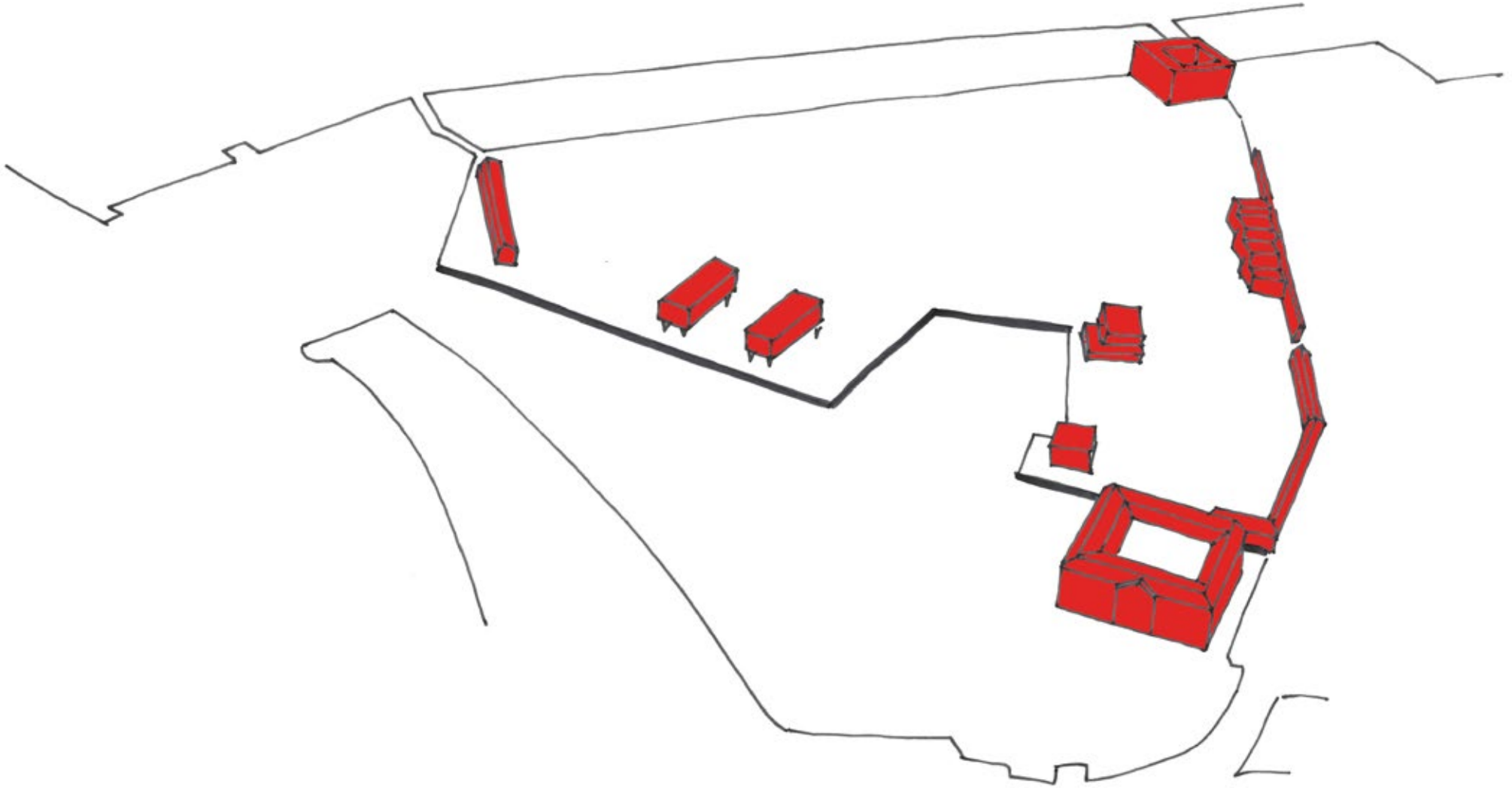

400 jaar innovatie

Monumentale en beeldbepalende gebouwen

Groene ruimtes en beeldbepalende boomgroepen

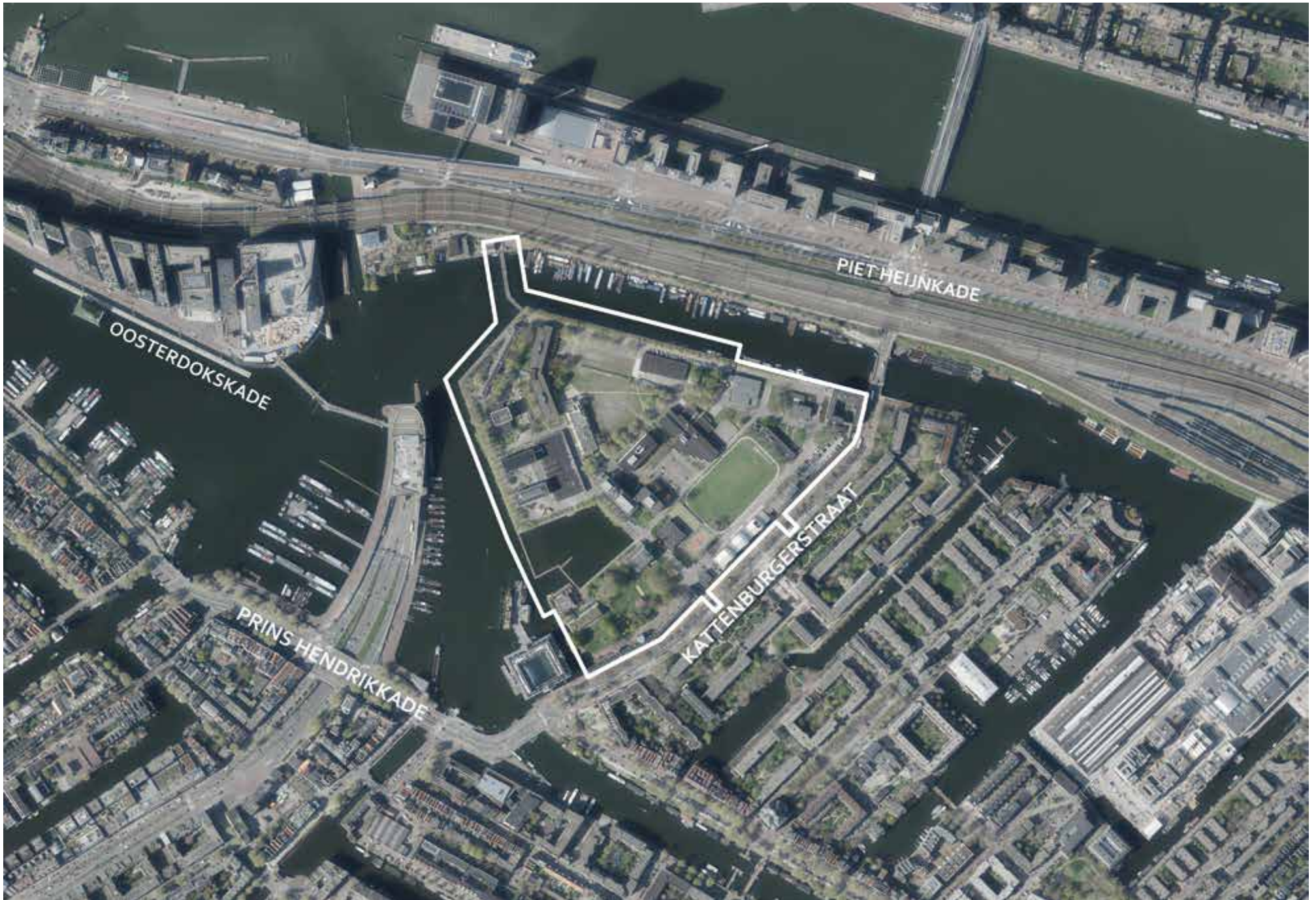
Unieke terreinkwaliteiten

Unieke terreinkwaliteiten

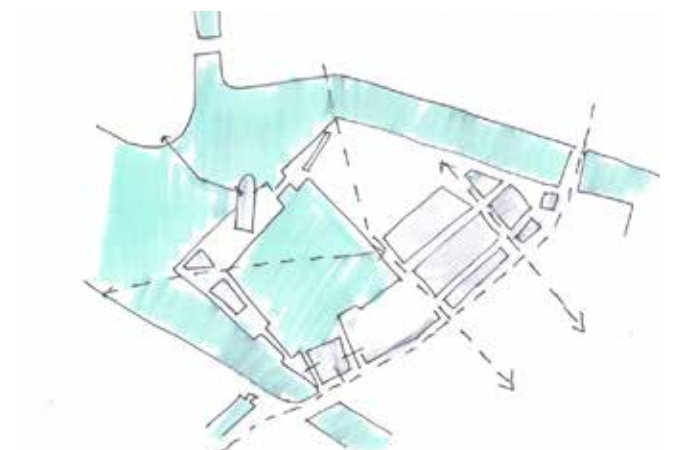
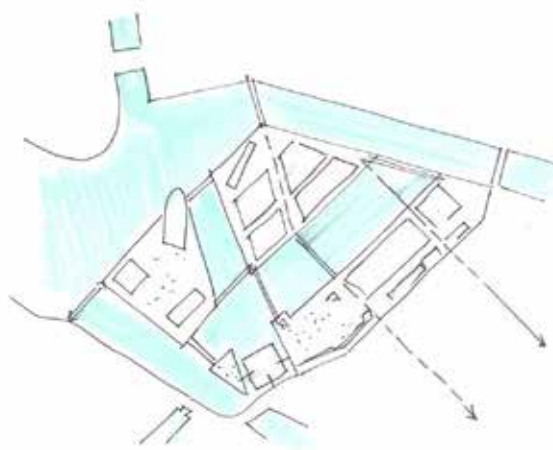
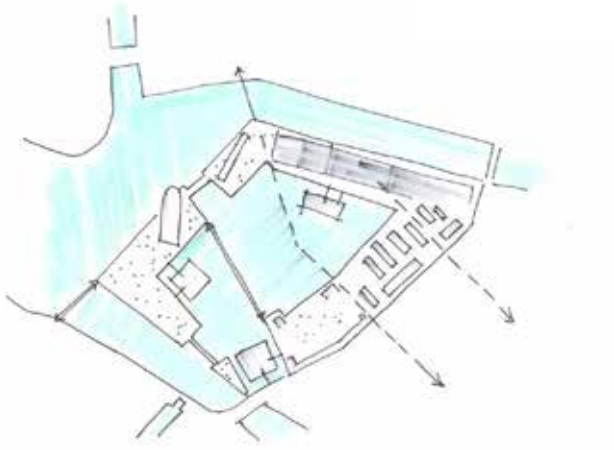
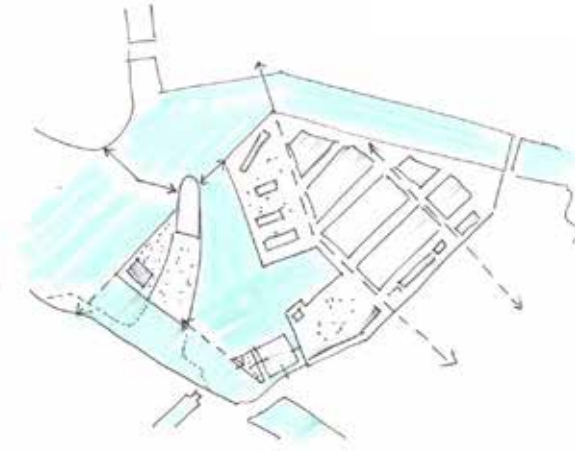
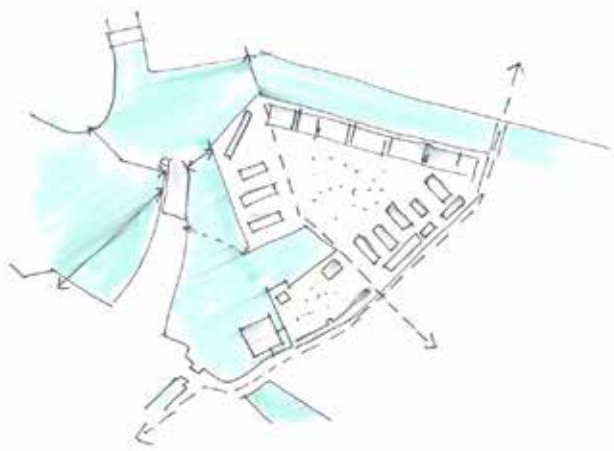
Plangebied

Huidige terreinafscheiding Defensie

Systemverkenning 2016 vóór Principenota Oosterdok modellen

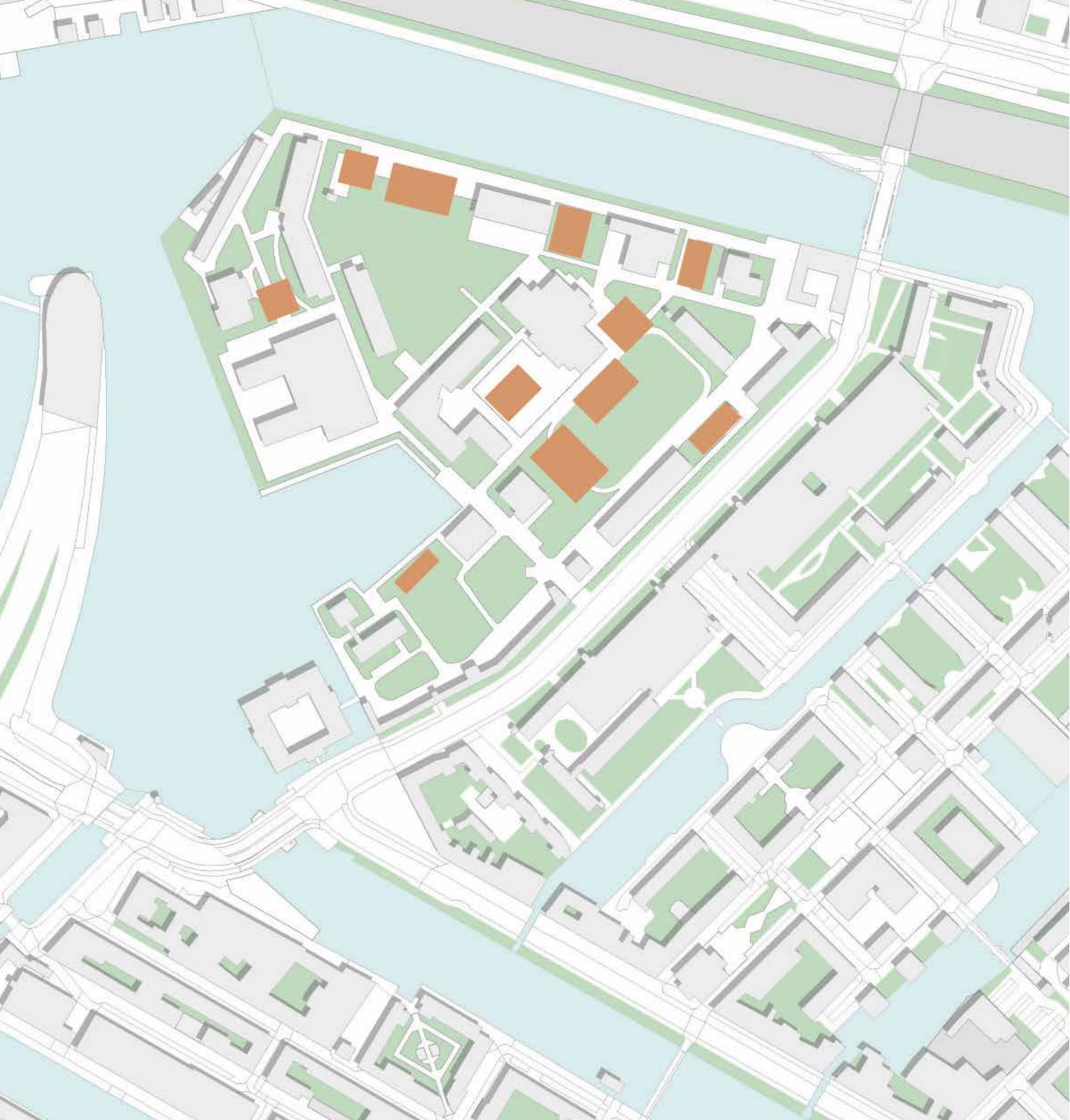

Maquette studies 2016-2017

Maquette studies 2016-2017

Systeemverkenning 2016

vóór Principenota

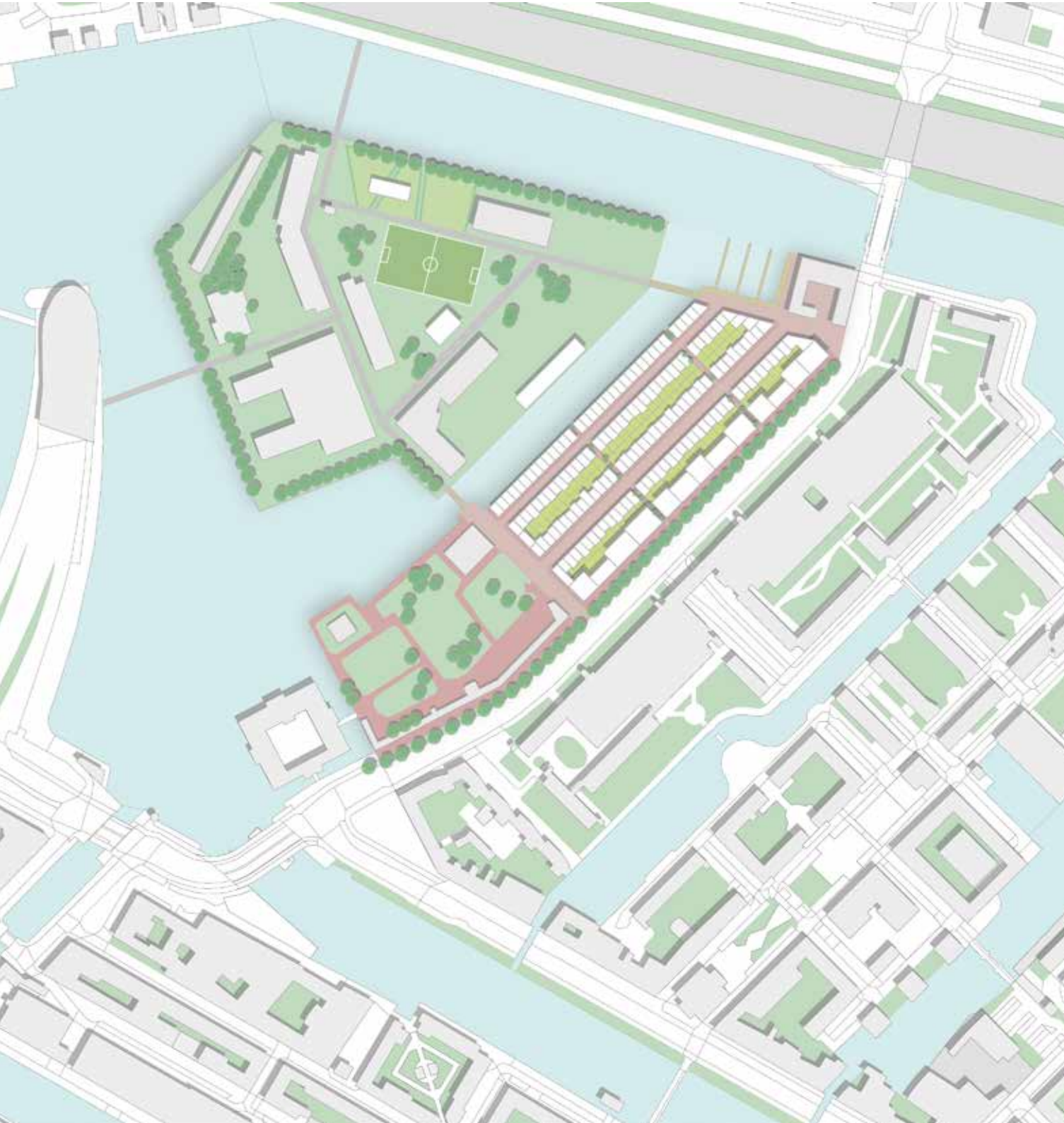
Ongeleid adaptief

Systeemverkenning 2016

vóór Principenota

Begeleid adaptief

Systeemverkenning 2016

vóór Principenota

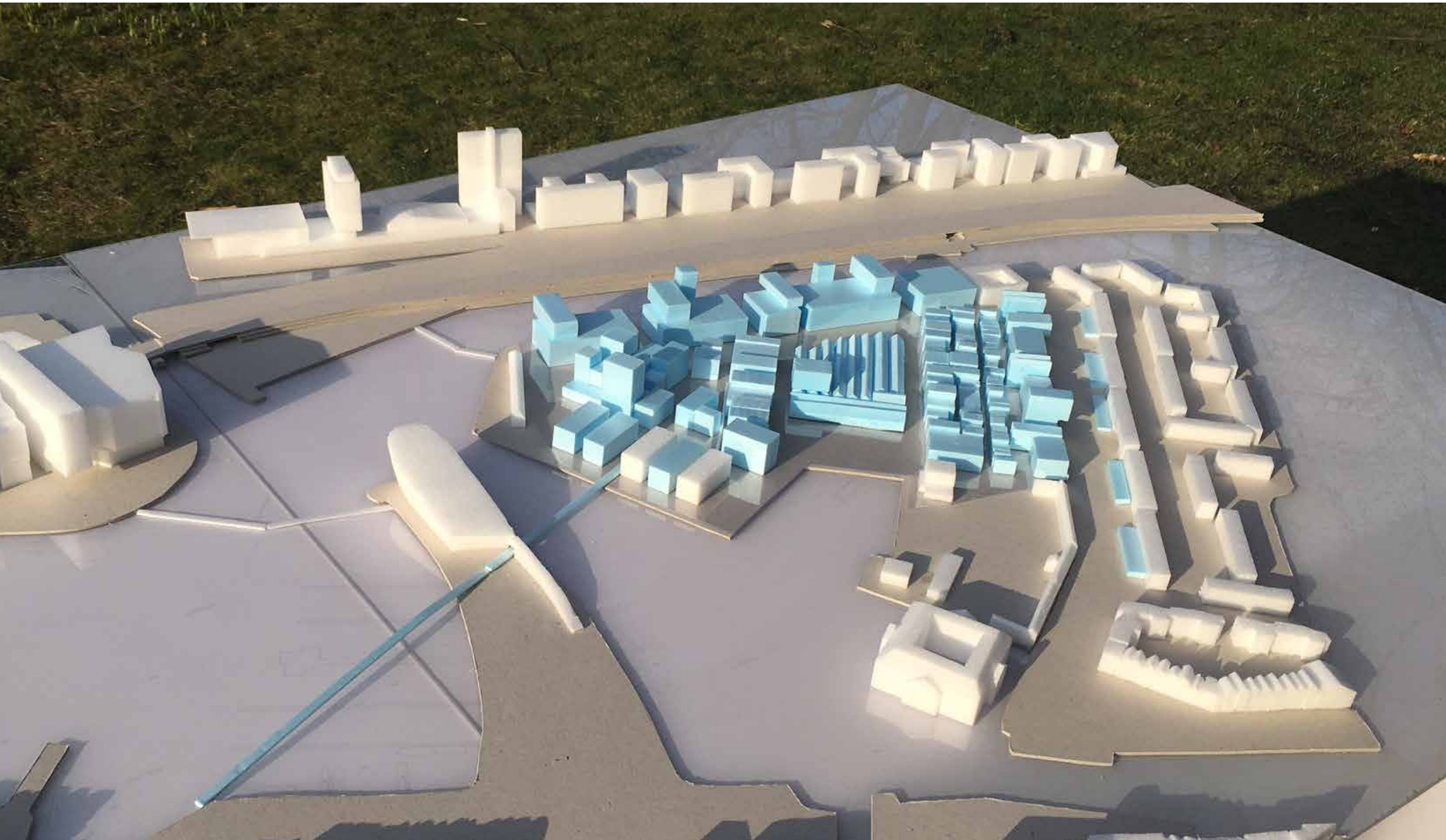
Nieuw Kattenburg

Conclusies

Structuur niet adaptief
openheid Oosterdok als uitgangspunt
logica ontsluiting

Maquette studies i.s.m. ARBM en Gert Urhahn 2016-2017

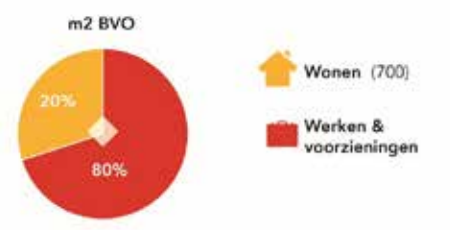
zoektocht naar de juiste korrelgrootte en adaptieve gebouwentypologie

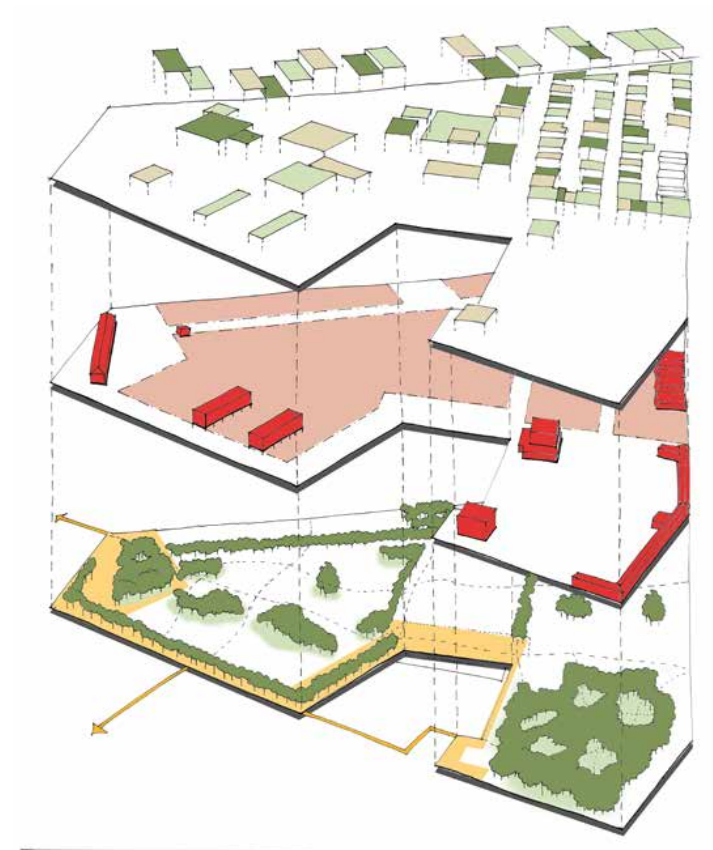
Principenota Marineterrein 2017 ca. 230.000 BVO

FSI	Bebouwd/Onbebouwd	Totaal programma
1,8	50% 50%	230.000m2 bvo

Motie raad op principebesluit

- Meer ruimte voor wonen dan 20%
- Ruimte voor maatschappelijke voorzieningen
- Niet de enige plek voor innovatieve bedrijven

Consultatieronde opbrengst 2017

- Marineterrein is bijzonder en moet bijzonder blijven
- Muur moet blijven, maar ingrepen moeten kunnen
- Activiteiten moeten passen bij karakter terrein
- Respecteren monumenten en geschiedenis delen
- Behoud bomen, groen/stadspark koppelen aan water
- Sport is belangrijk
- Combinatie van kennis en innovatie, leren en ondernemen

Verdichtingsstudies 2018

Intensivering wonen en werken en zoektocht naar parkruimte

Concept Nota van uitgangspunten 2017

ca. 230.000 BVO

Concept herijking Nota van uitgangspunten
juni 2018 ca. 230.000 BVO

Juli 2018 - Defensie blijft op het terrein

Ruimteclaim Defensie

Juli 2018 - Defensie blijft op het terrein

Opties inpassing Defensie door ARBM

Zoeken in Google Maps

24

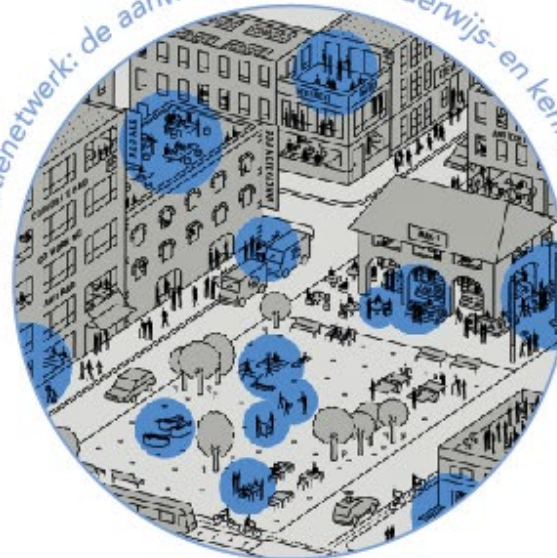

Innovatiedistrict

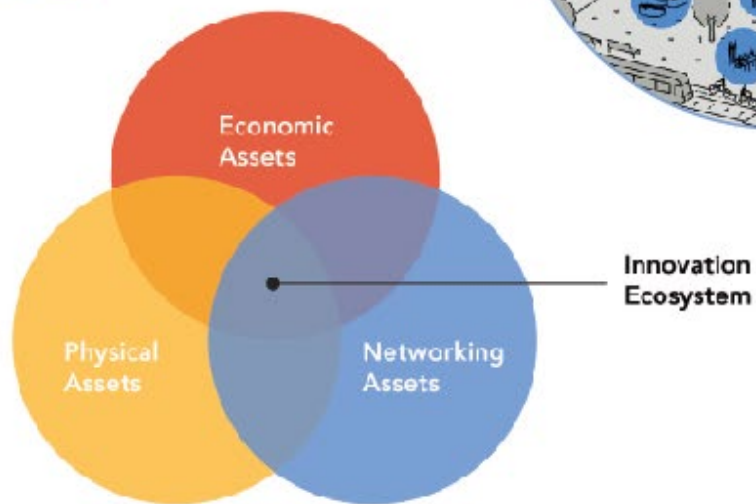
Bedrijvigheid: een concentratie van innovatieve ondernemers

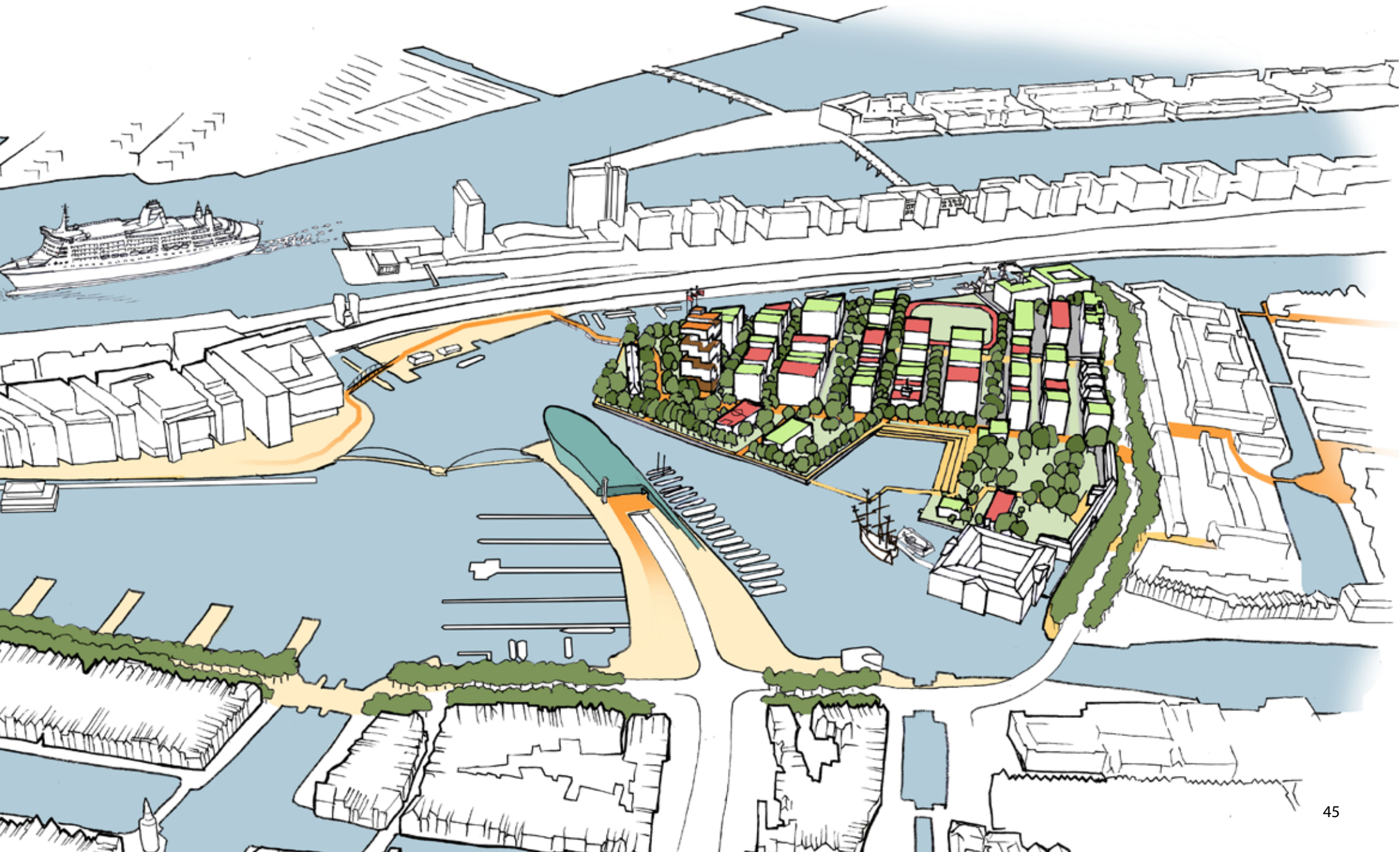
Innovatienetwerk: de aanwezigheid van onderwijs- en kennisinstellingen

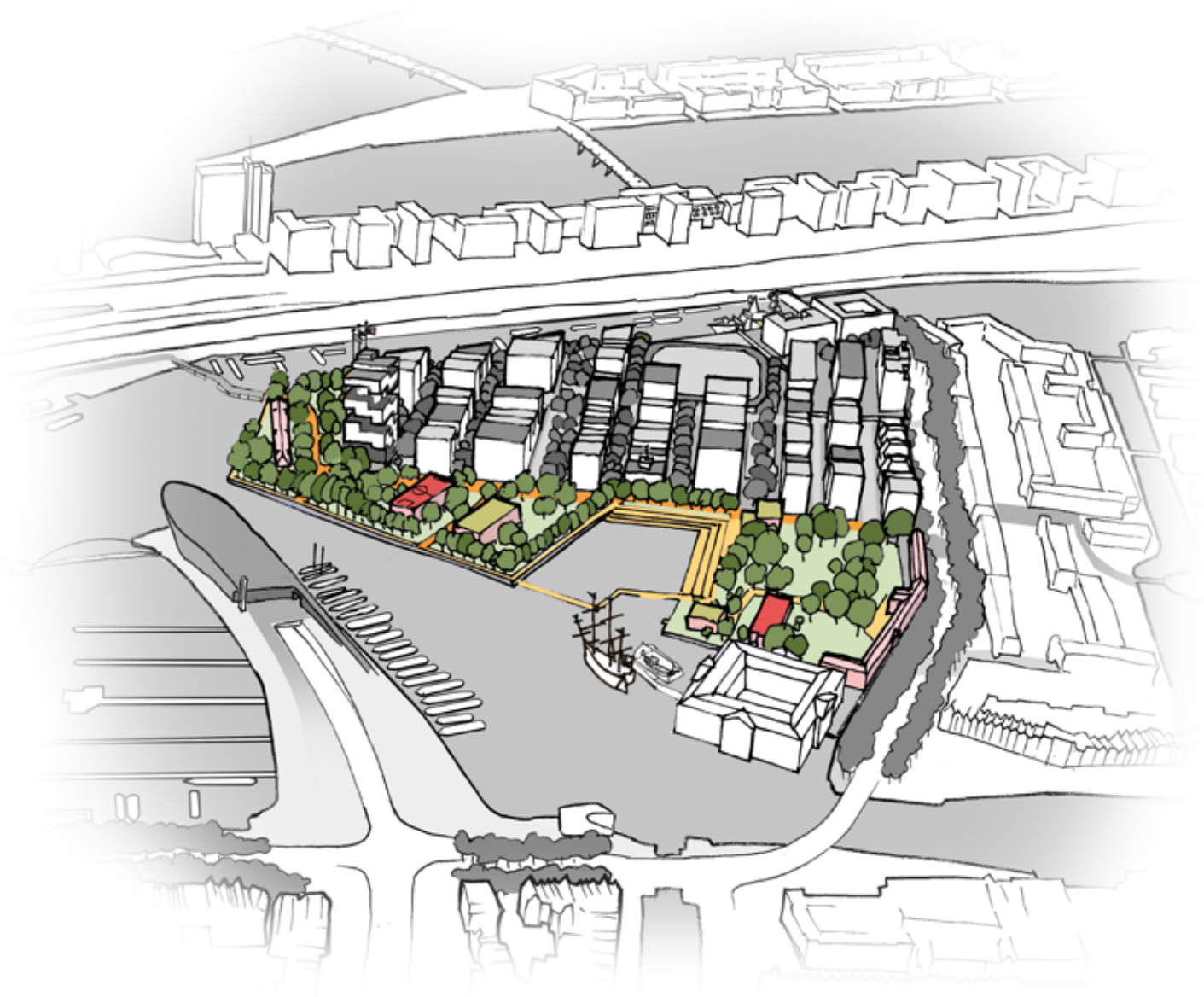
Omgevingskwaliteiten: wonen, openbare ruimte en stedelijke voorzieningen

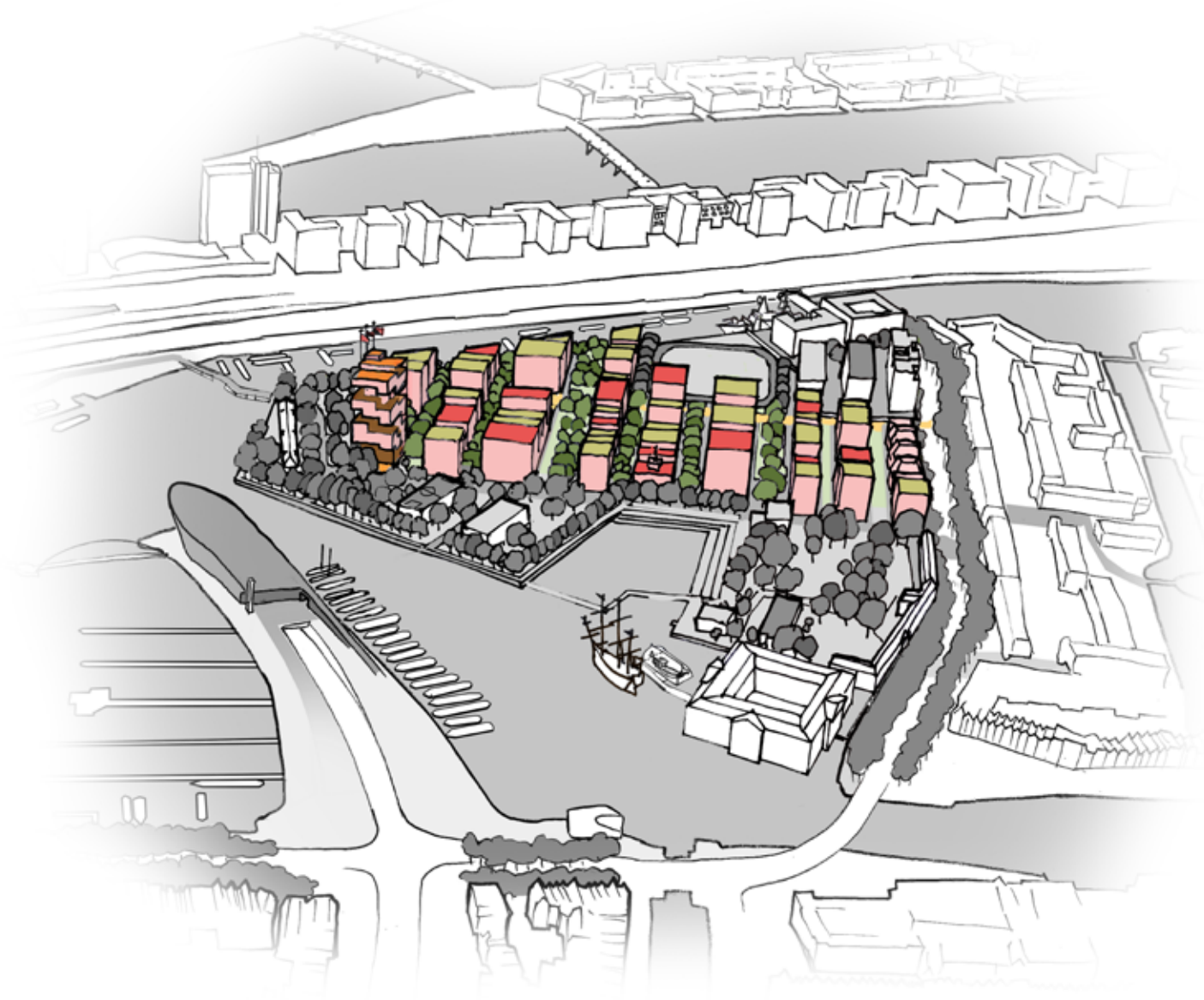
Één innovatiedistrict, 3 deelgebieden

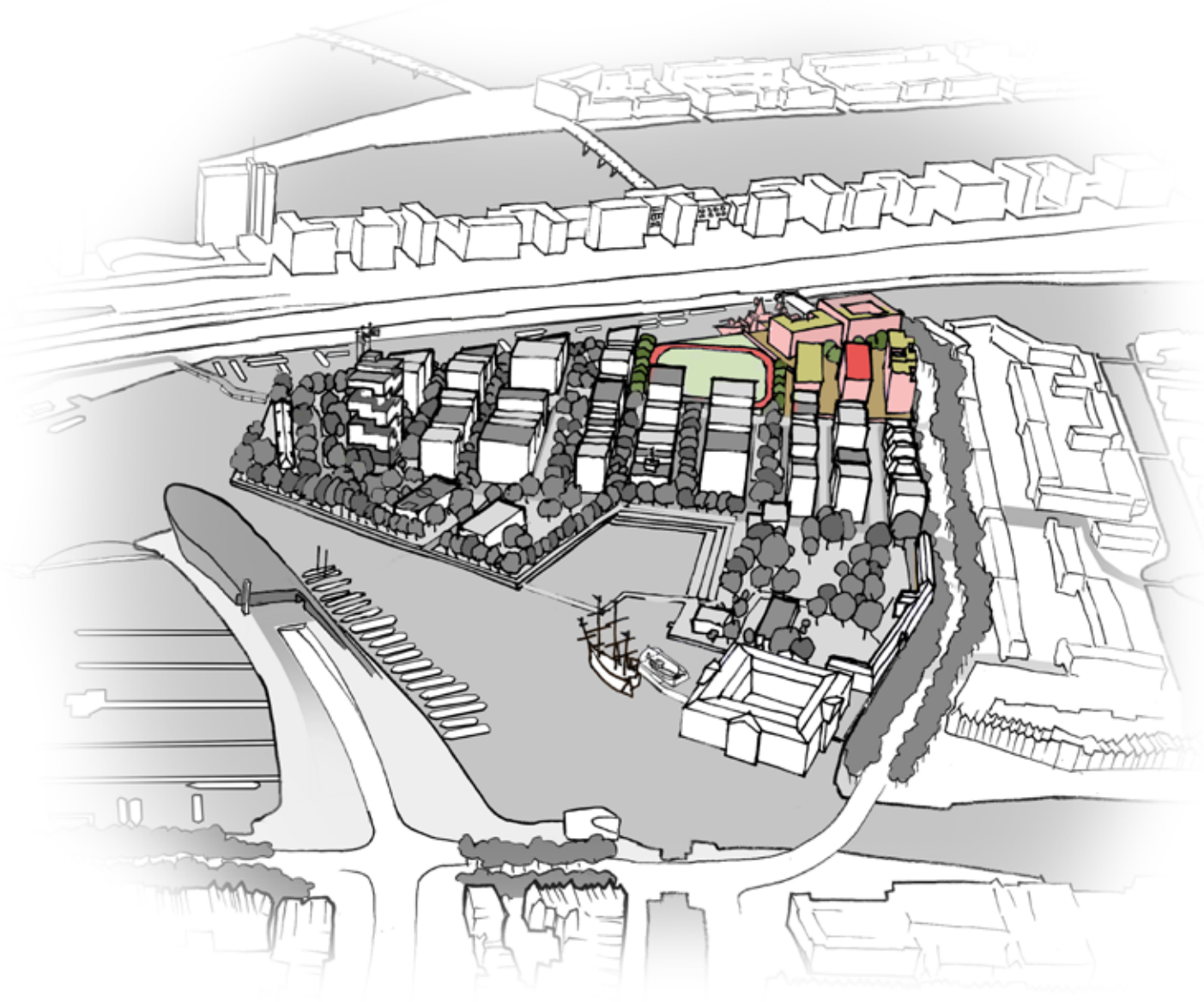
Stadspark

Het Dok

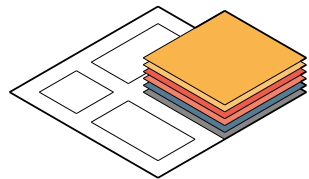
Kazerne van Defensie

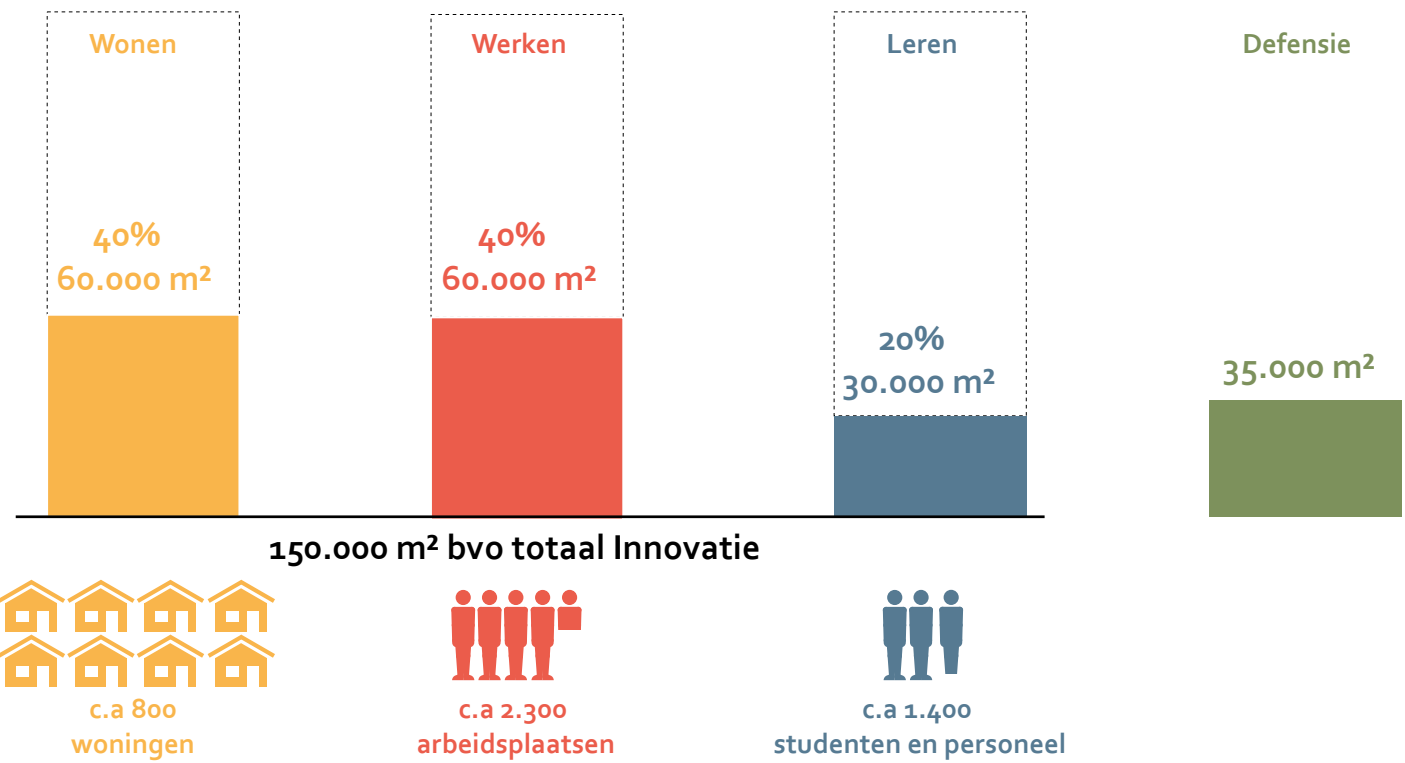
Stedenbouwkundig raamwerk

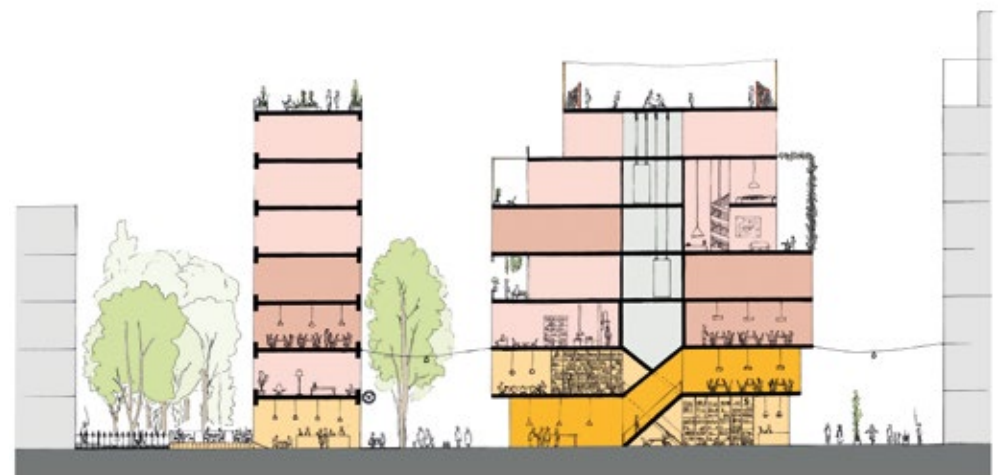
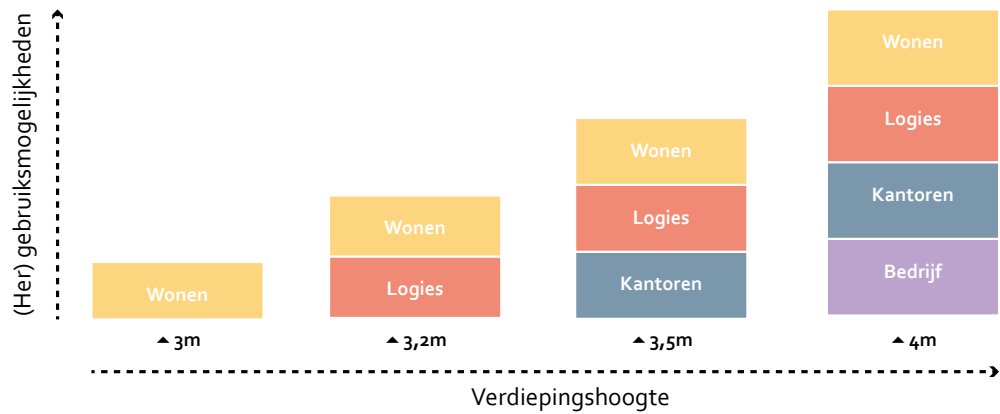
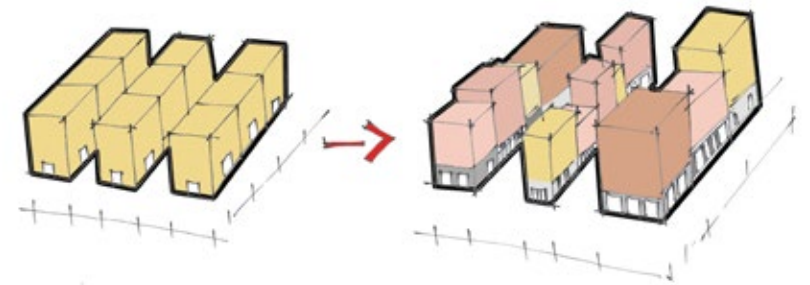
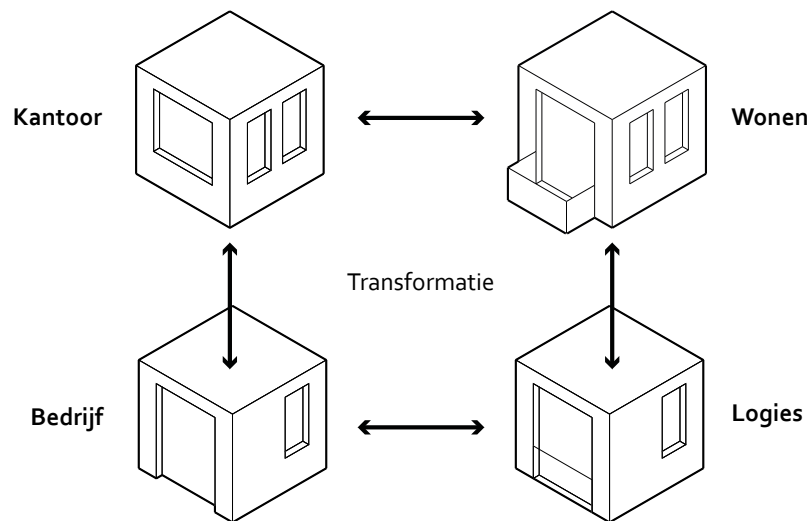
PROGRAMMA

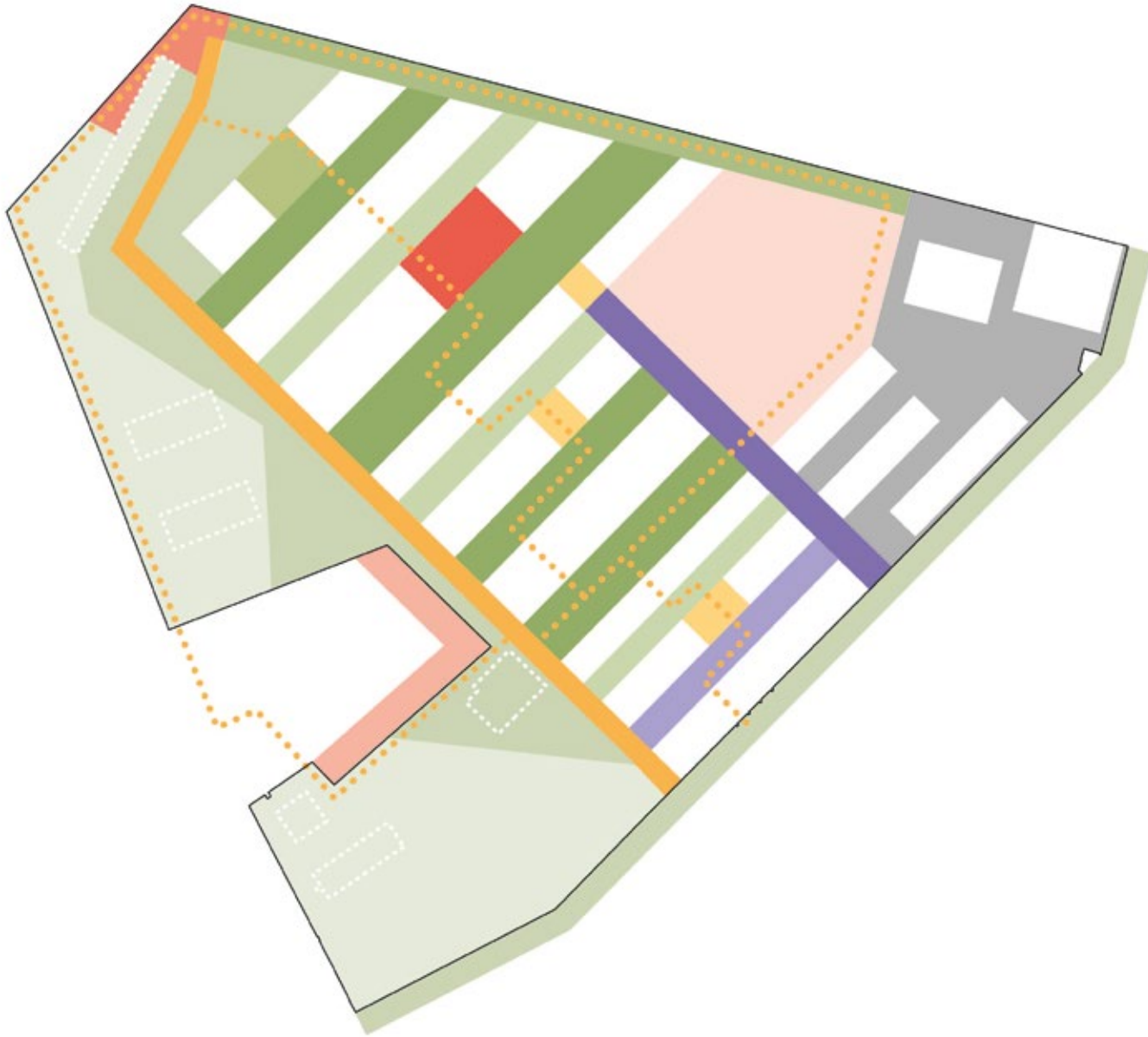
- **5% | 7500 m² voorzieningen**
verspreid over het
overige programma
- **= 100 woningen**
o.b.v. 70-75 m² bvo per woning
- **= 500 arbeidsplaatsen**
o.b.v. 25 m² per persoon
- **= 500 studenten en personeel**
o.b.v. 20 m² per persoon

Adaptiviteit en flexibiliteit

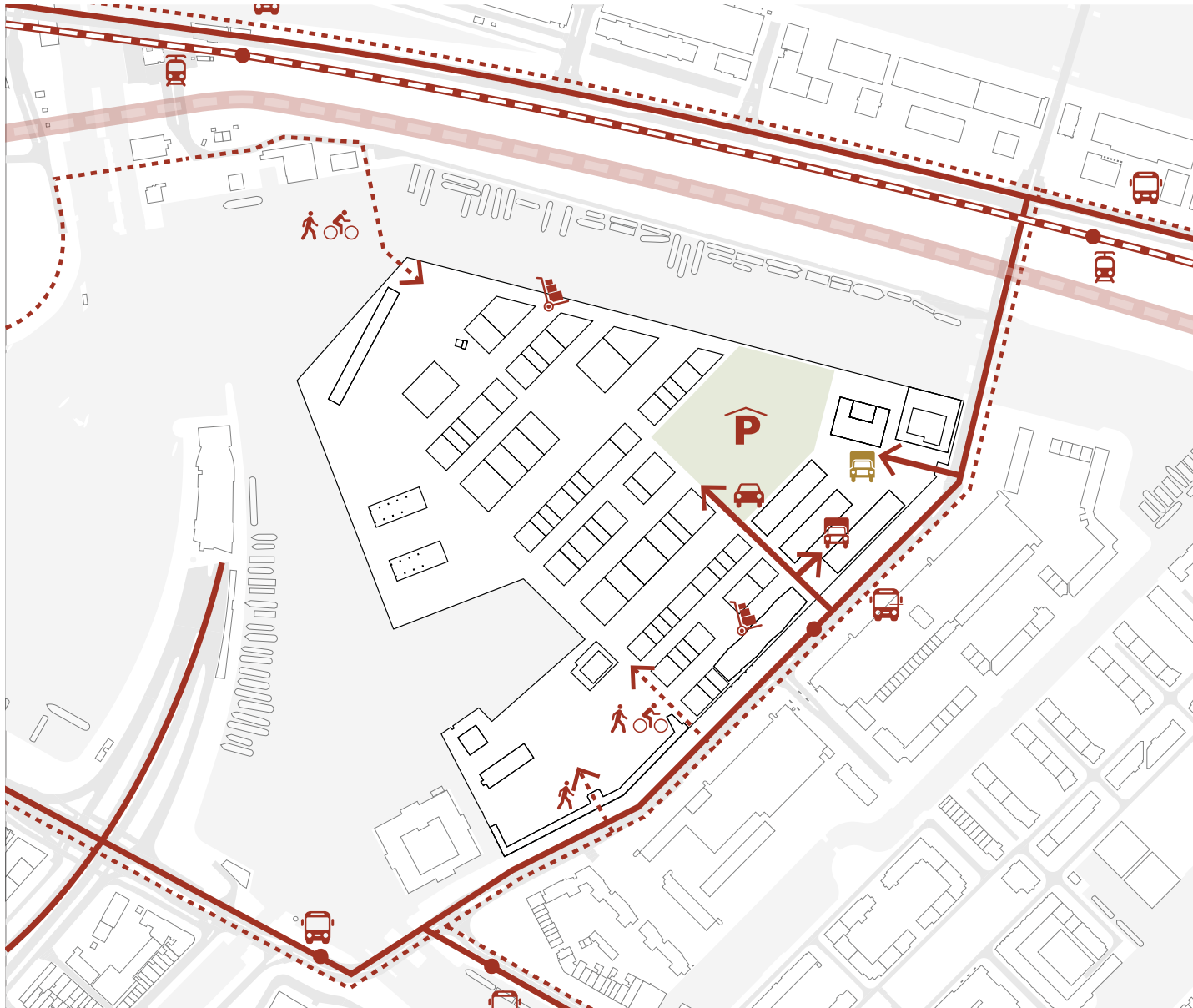

Hoofdstructuur openbare ruimte

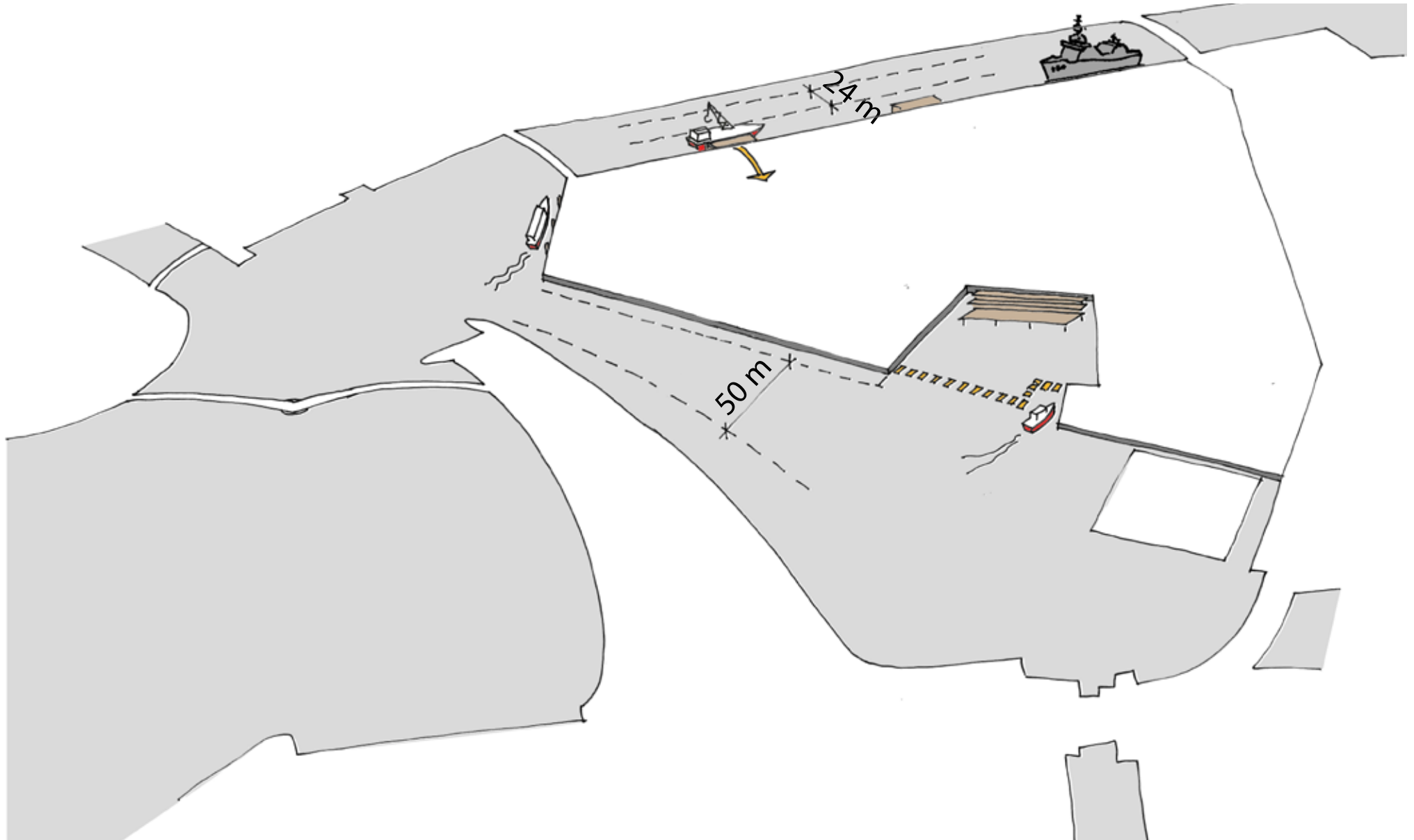

Verkeer, parkeren en logistiek

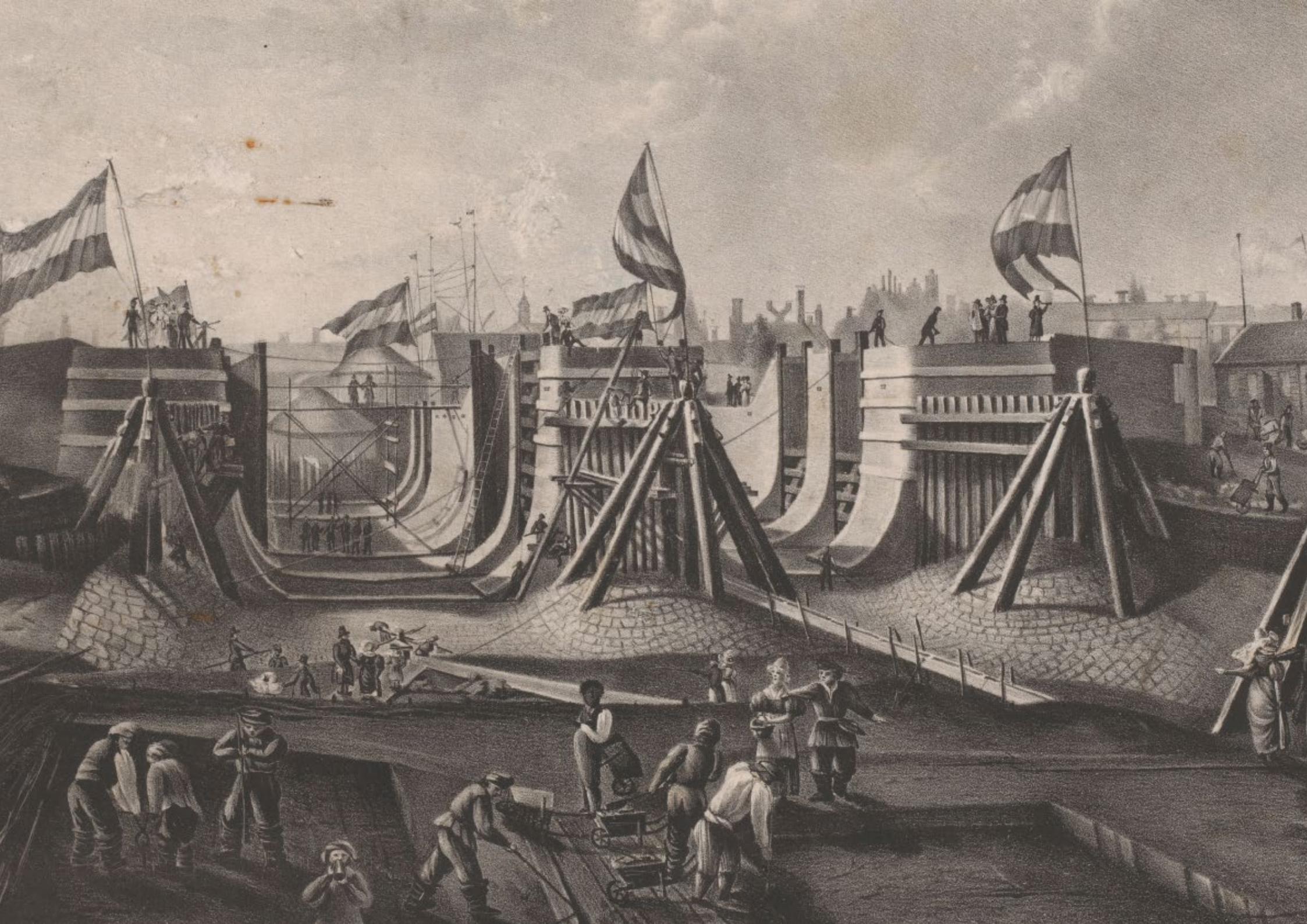

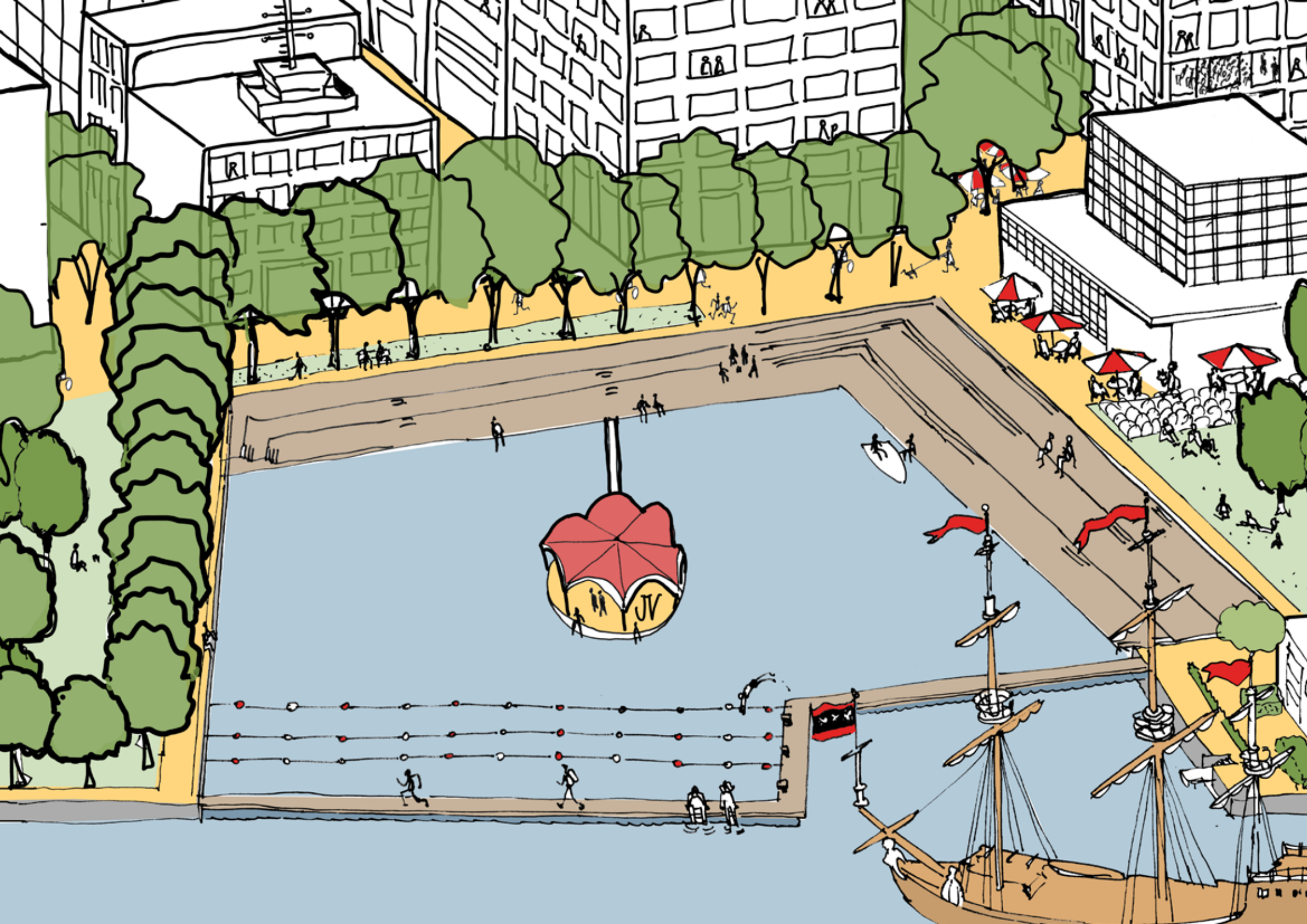
Logistiek via water

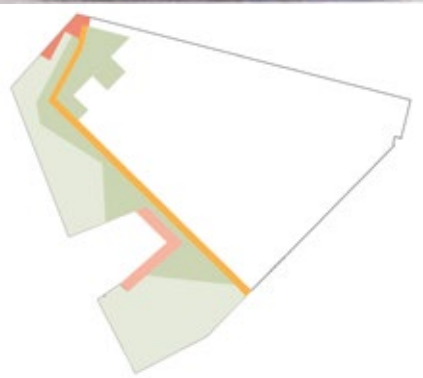
Vervolgstappen en planproducten

- Investeringsnota
- Omgevingsplan
- Leidraad stedenbouw
- Leidraad openbare ruimte
- Leidraad beeldkwaliteit

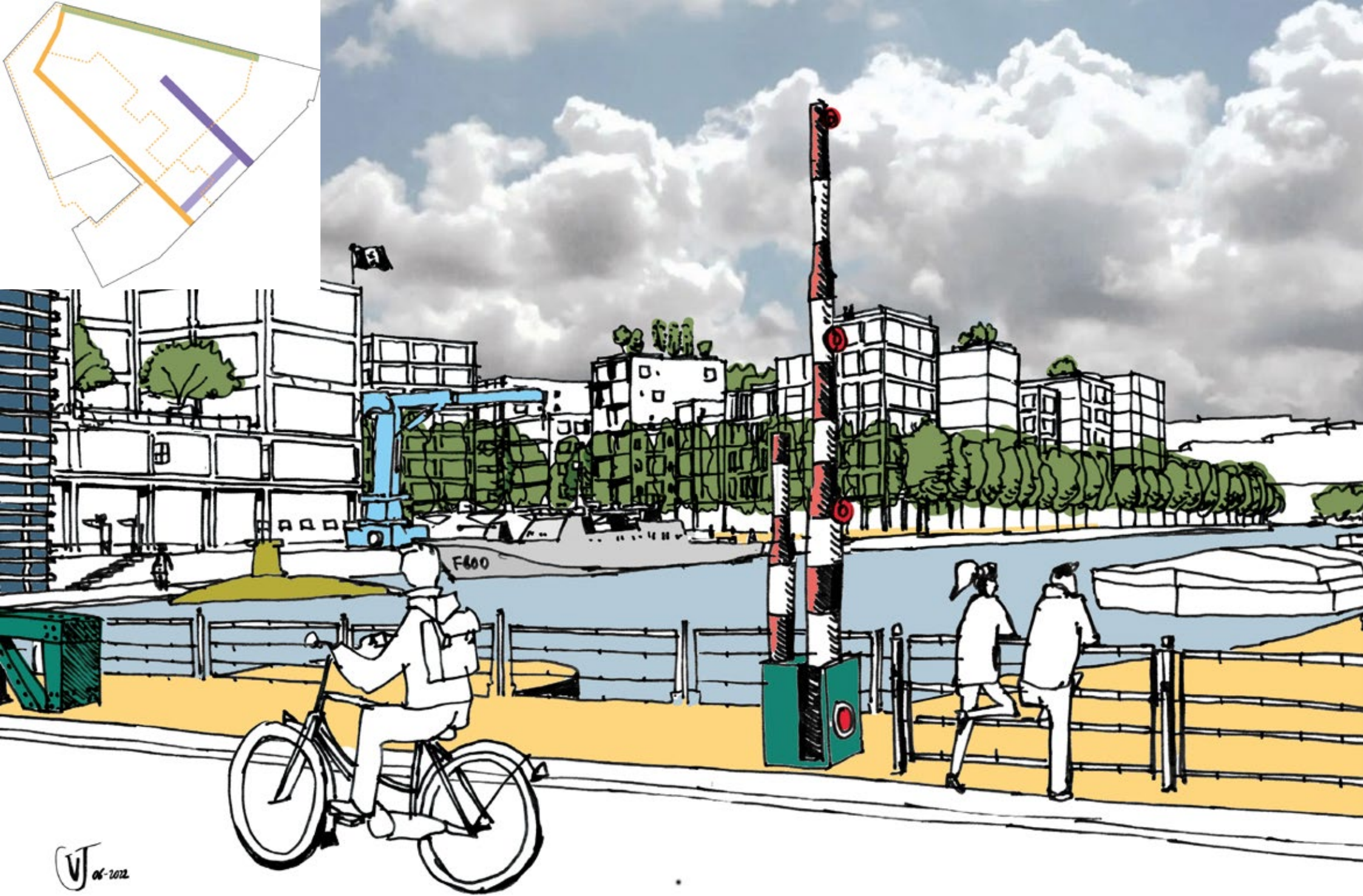
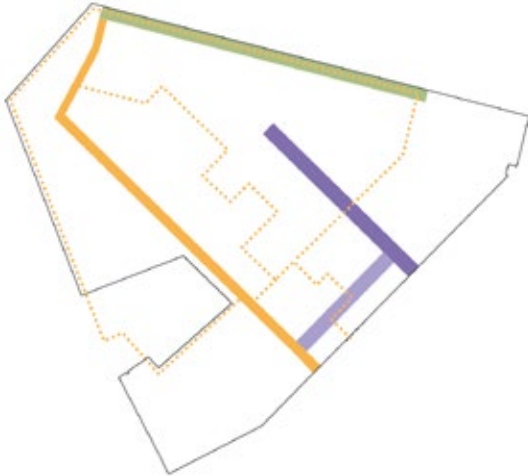

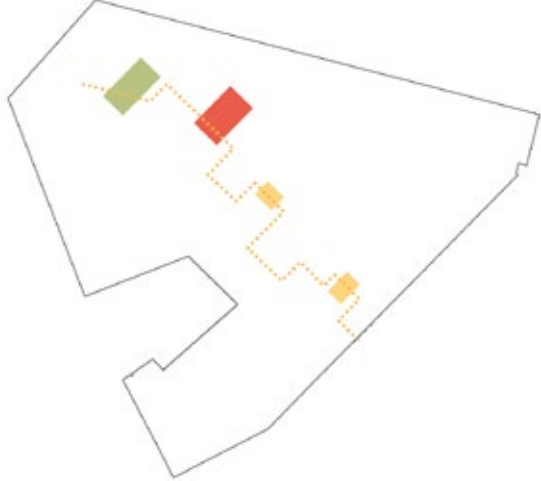
VT
12-2020

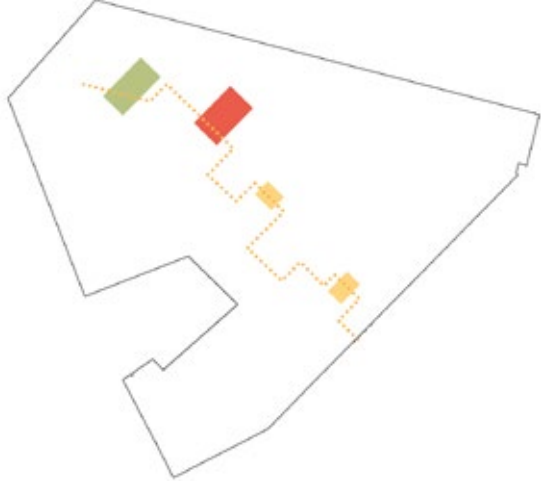

VJ 06-2012

V 11-2020

transformatie, experiment en vergroening

Dilemmas:

behoud versus voortbouwen
testruimte versus vergroening
lange termijn versus verandering